

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 3

Číslo materiálu v sadě: 17

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Třetí Československá republika

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: třetí republika, Košický vládní program, únor 1948, politické procesy 50. let

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák umí časově vymezit období třetí Československé republiky. Stručně popíše ekonomickou a politickou situaci Československa těsně po 2. světové válce. Dokáže vysvětlit okolnosti politického převratu v únoru 1948 a jeho důsledky pro další vývoj našeho státu.

Metodický list/anotace

Motivační prezentace obsahuje základní fakta k období třetí Československé republiky, na základě kterých žák dokáže interpretovat a vysvětlit postavení Československa po 2. světové válce v rámci Evropy a vyvodit příčiny politického a ekonomického vývoje po únoru 1948. Prezentace rovněž obsahuje obrazový materiál a dílčí motivační úkoly.

Datum zpracování: 18.5. 2013

TŘETÍ
ČESKOSLOVENSKÁ
REPUBLIKA

Československo 1945-48

mapa

Obrázek č. 3

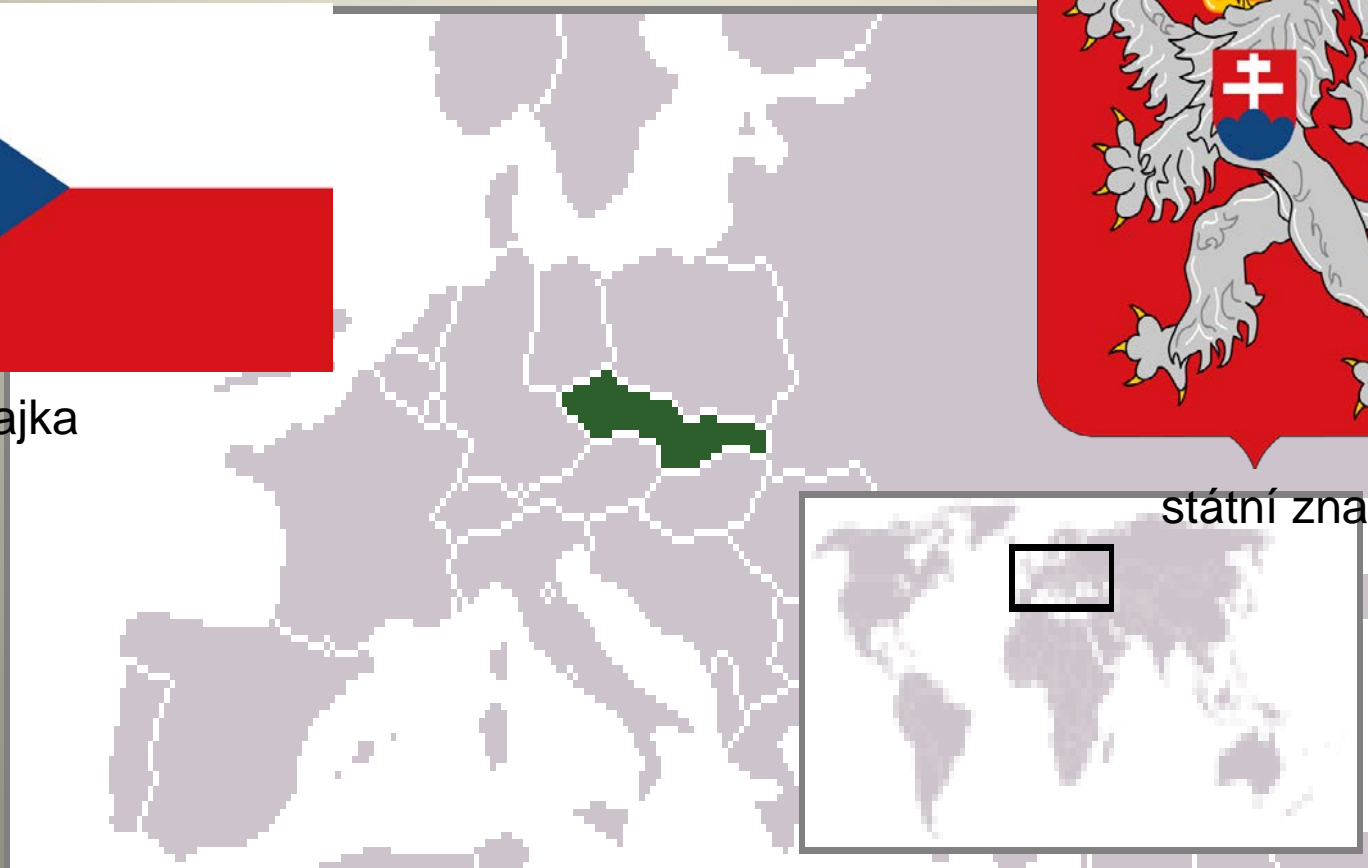
státní znak

Obrázek č. 2

státní vlajka
ČSR

Obrázek č. 1

TŘETÍ ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

- londýnská a moskevská emigrace – základ pro poválečný **politický vývoj** ČSR
 - **5. dubna 1945** – **Košický vládní program**
→ vláda široké národní fronty - pluralitní systém
(v českých zemích - čtyři hlavní politické strany
KSČ, ČSSD, ČSNS, ČSL
na Slovensku – KSS, DS)
- odsun Němců (2 mil. 500 tisíc)
- očista od zrádců a kolaborantů (K.H. Frank, J.Tiso)
- **1945 – 1947**: likvidace banderovců v čs. zemích a luďáckého podzemí na Slovensku
 - Úkol: Co bylo špatné na poválečném odsunu Němců?

Transport vysídlených českých Němců po druhé světové válce

Obrázek č. 4

Řešení: Uplatňování principu kolektivní viny.

TŘETÍ ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

- **obnova národního hospodářství**
 - ✓ měnová reforma
 - ✓ znárodnění bank, závodů nad 500 zaměstnanců (některé důležité nad 150)
 - ✓ drobné podnikání zůstává
 - ✓ konfiskace majetku zrádců a kolaborantů (Benešovy dekrety)

Úkol: Co znamenají Benešovy dekrety?

Prezident Edvard Beneš

Obrázek č. 5

Řešení:

Benešovy dekrety – dekrety prezidenta republiky. Jde o označení používané pro dekrety Edvarda Beneše během a krátce po druhé světové válce. Patří mezi ně i kontroverzní dekrety spojené s konfiskací majetku etnických Němců a Maďarů.

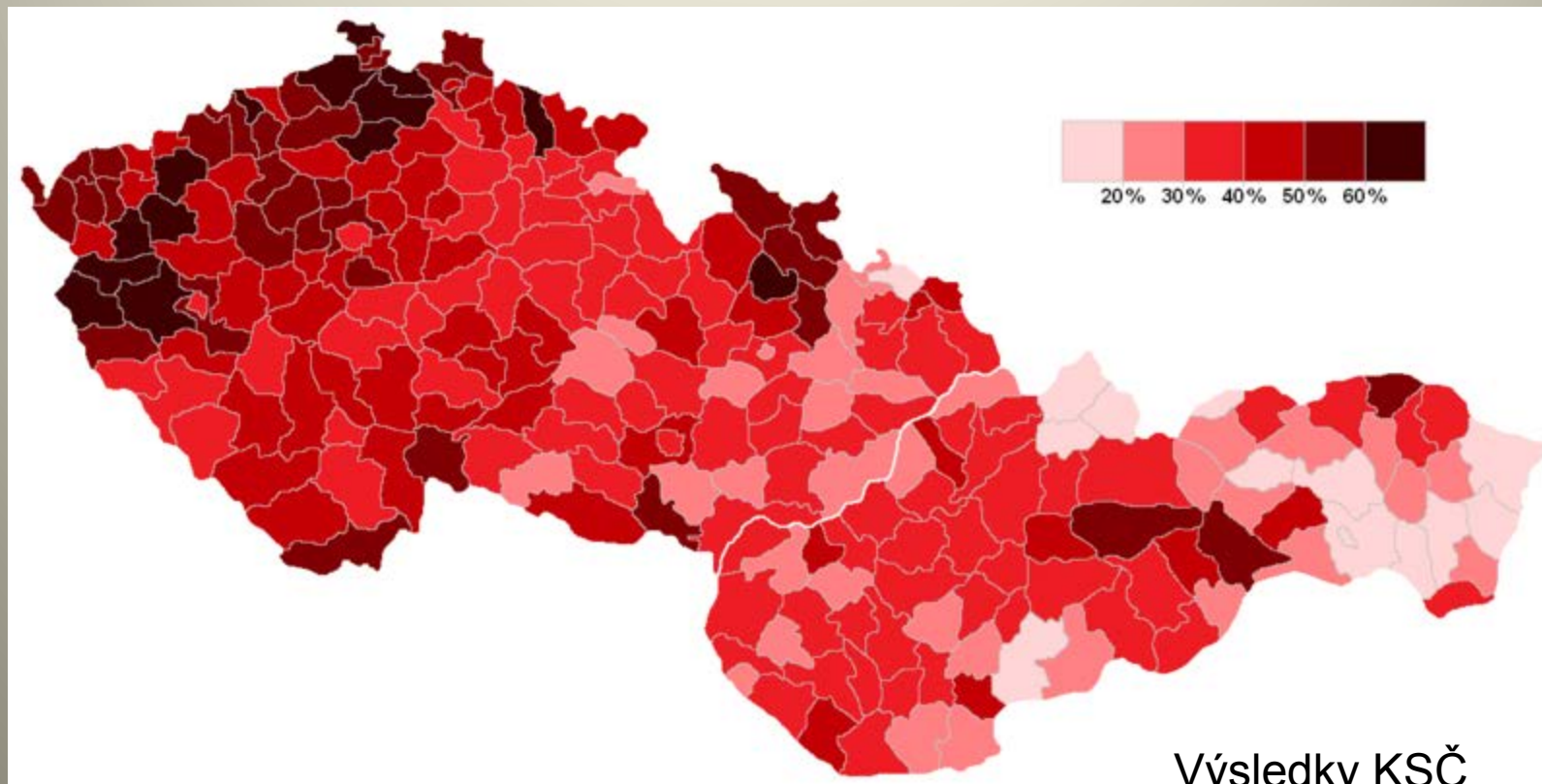
Edvard Beneš –
ve funkci
prezidenta ČSR
1935-1938
a 1945-1948.

TŘETÍ ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

- VOLBY **květen 1946** → **vítězství KSČ**
(Úkol: Se kterou stranou získala KSČ nadpoloviční většinu?)
předseda vlády K. Gottwald předložil
Budovatelský program → cesta k socialismu
- ostrý boj s Národní frontou vrcholí v **únoru 1948**:
 - ✓ **20. únor** – **demise 12 ministrů** s cílem vyvolat vládní krizi (věřili v podporu prez. Beneše)
 - ✓ **21. únor** – protestní shromáždění na Staroměstském náměstí (akční výbory, lidové milice)

Volby 1946

Obrázek č. 6

Řešení: Nadpoloviční většinu získala KSC
ve volbách 1946 s ČSSD.

Výsledky KSC
a KSS podle
okresů.

TŘETÍ ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

- **25. únor 1948** – Beneš přijal pod tlakem okolností demisi, vytvořena nová vláda (nový předseda vlády K. Gottwald)
→ **OBDOBÍ BUDOVNÍ SOCIALISMU**
- ✓ očista veřejného života
- ✓ jednotná kandidátka od voleb v květnu 1948
- ✓ násilná kolektivizace venkova (JZD)
- ✓ zahraniční orientace na SSSR
- září 1948 – protistátní akce na všesokolském sletu (protistátní skupiny – v ČSR a v emigraci)
Úkol: Mohl prezident Beneš zvrátit puč v únoru 1948?

Československá delegace na oslavách v Maďarsku

Budapešť, srpen 1949

Obrázek č. 7

Řešení: Již na konferenci v Jaltě a Postupimi bylo rozhodnuto o osudu Československa.

TŘETÍ ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

- **1949 – 1954 – politické procesy**
s údajnými zrádci:
 - proces s Miladou Horákovou
 - proces s Rudolfem Slánským aj.
(přítomnost ruských poradců)

Ukázka: Proces H – dny D: Unikátní rekonstrukce procesu se skupinou Dr. Milady Horákové

Odkaz:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10153697395-proces-h/208562268640010-proces-h-dny-d/>

Odkazy:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10153697395-proces-h/208562268640010-proces-h-dny-d/>

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

DOMINO, Teorie. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LocationCzechoslovakia\(1945-1992\).png](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LocationCzechoslovakia(1945-1992).png) >

Obrázek č. 2

KÓDU. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_Czechoslovakia.svg >

Obrázek č. 3

SHAZZ. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Czechoslovakia_COA_small_2.svg >

Obrázek č. 4

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vertreibung.jpg> >

Obrázek č. 5

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Edvard_Bene%C5%A1.jpg >

Obrázek č. 6

FEXT. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Volby_1946_komunist%C3%A9.png >

Obrázek č. 7

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:
< [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_183-R90009,_Budapest,_II._Weltfestspiele,_Festumzug,_tschechische_Delegation_\(cropped\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_183-R90009,_Budapest,_II._Weltfestspiele,_Festumzug,_tschechische_Delegation_(cropped).jpg) >